

Ammattilaisten loppuarviointi OSMO - hankkeesta

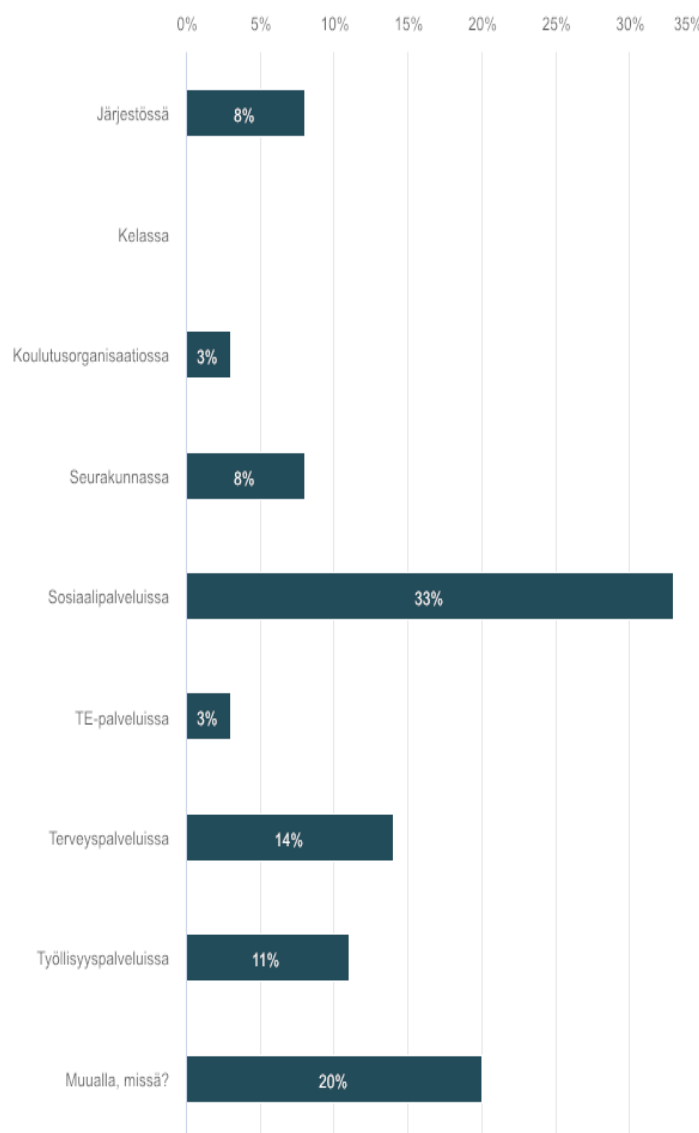
Tässä raportissa kootaan yhteen sähköisesti (4.3. - 16.3.2020) toteutettu webropol-kyselyn tulokset. Kyselyn kohderyhmänä olivat ammattilaiset eri hallintoalueilta ja sektoreilta. Muutaman kysymyksen osalta tässä raportissa on myös huomioitu vastaava kysymys, joka tehtiin kokemustoimijoiden kyselyssä. Kokemustoimijoiden hankkeen loppuarvioinnista on oma raporttinsa.

Vastaajien kokonaismäärä oli 36. Kysely lähetettiin 129 eri henkilölle. Vastausprosentti noudattelee tyypillistä hankkeen arviointipalautteen osallistujamäärää. Kyselyn kautta tuotettu tieto täydentää alueellisissa kehittäjätyöryhmissä (8), kokemustoimijoiden ja ohjausryhmän jäsenten antamaan suullista arviointitietoa.

Vastaajia oli jokaiselta alueelta vähintään kaksi henkilöä. Eniten vastaajia oli Järvi-Pohjanmaan alueelta.

Vastaajista kaksi henkilö oli merkinnyt toimialueekseen Etelä-Pohjanmaan maakunnan. Vastaajia oli lähes kaikista monialaisen yhteistyön ammattiryhmistä ja hankkeen eri sidosryhmistä. Ainoastaan Kelan työntekijöitä ei ollut kyselyn vastaajissa. (kuva 1). Muut toimijat olivat nuorisopalveluista, työpajalta, AIMOsta ja kansalaisopistolta,

Raportin sisältö noudattelee OSMO-hankkeen kolmea kehittämisteemaa: asiakasosallisuus, sosiaalinen kuntoutus ja työ- ja toimintakyvyn arviointi. Omaan lukunaan kyselystä raportoidaan myös palvelutarpeen tunnistaminen, monialainen yhteistyö sekä osaaminen.

Kuva 1. Kyselyyn vastanneiden taustaorganisaatio

SISÄLTÖ

1. ASIAKASOSALLISUUS

1.1. Asiakasosallisuuden kehittyminen hankkeen aikana

1.2. Asiakasosallisuuden konkretisoituminen ammattilaisten työssä

2. SOSIAALINEN KUNTOUTUS

3. TYÖ- JA TOIMINTAKYVYN ARVIOINTI

4. PALVELUTARPEEN TUNNISTAMINEN

5. MONIALAINEN YHTEISTYÖ

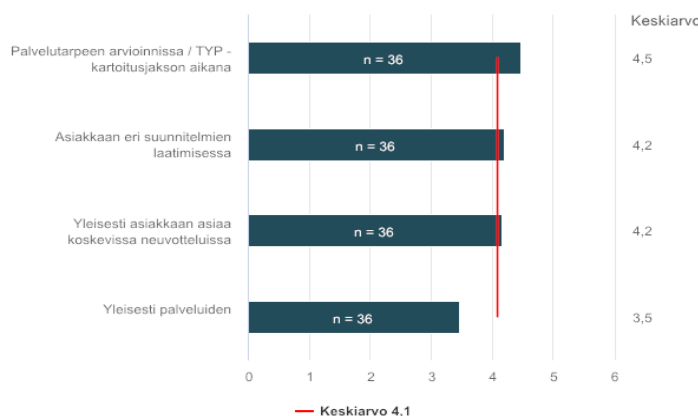
5.1. Yhteistyö ammattilaisten ja kokemustoimijoiden välillä

6. OSAAMINEN

1. ASIAKASOSALLISUUS

Yksi OSMO –hankkeen tavoitteesta oli asiakasosallisuuden kehittäminen ja vahvistaa asiakkaan roolia palvelujärjestelmässä. Tavoitteena on, että kokemusasiantuntijuus on vahvistunut ja kokemustoimijat ovat luontevasti mukana palveluiden kehittämisessä, suunnittelussa ja työntekijöiden kouluttamisessa ja hankkeen arvioinnissa. Vastaajia pyydettiin arvioimaan miten hyvin asiakasosallisuus toteutuu tällä hetkellä eri tilanteissa (kuva 2.). Vastaava kysymys on tehty hankkeen väliarvioinnissa vuonna 2018 (kuva 2). Samoja arvioita pyydettiin myös kokemustoimijoilta.

Kyselyyn vastanneet kokivat, että asiakasosallisuus palvelutarpeen arvioinnissa tai TYP kartoitusjakson aikana toteutuu tällä hetkellä hyvin. Asiakasosallisuuden toteutuminen asiakasta koskeissa neuvotteluissa sekä eri suunnitelmien laatimisessa on verrattuna vuoden 2018 arviointiin alentunut, mutta ei merkittävästi (kuva 3.). Huomion arvioista vastauksissa on se että yleisesti palvelujen kehittämisessä asiakasosallisuuden toteutuminen on parantunut. Näitä tuloksia tukevat myös kokemustoimijoiden arviot (hankkeen kyselyraportti 2020). Kokemustoimijat arvioivat samaa, että asiakkaan asiaa koskeissa neuvotteluissa ja eri suunnitelmien laatimisessa päätöksissä asiakasosallisuudessa on vielä parannettavaa.

Kuva 2. Vastausten jakautuminen asiakasosallisuuden toteutumiseen 2020

Kuva 3 Vastausten jakautuminen asiakasosallisuuden toteutumiseen 2018

1.1 Asiakasosallisuuden kehittyminen hankkeen aikana

Vastaajilta kysyttiin miten he arvioivat asiakasosallisuuden kehittyneen hankkeen aikana. Useimmat vastaajista totesivat tiedostaneen asiakasosallisuuden vahvemmin palvelujen jatkumossa. Vastaajat ovat havahtuneet huomaamaan asiakkaan roolin ja mahdollisuuden aidosti toiminnan kehittäjänä.

Konkreettisia esimerkkejä asiakasosallisuuden kehittämisestä hankkeen aikana olivat kehittäjäasiakasryhmän kokoontumiset sekä se, että sosiaalinen kuntoutuksen ohjaajan virka tuli pysyväksi ja on prosessoitu yhdessä asiakaslähtöinen sosiaalisen kuntoutuksen malli.

Kaikki hankkeen toiminta-aikana tapahtuneet muutokset asiakasosallisuuden lisääntymisessä eivät välttämättä ole OSMO-hankkeen ansiota. Toki vastaajista moni koki, että hankkeen kautta teeman tiedostaminen on lisääntynyt mm. tasokkaiden koulutusten ansiosta. Monille kokemus-

asiantuntijoiden käyttö osana asiakkaan palveluita tukihenkilönä koettiin konkreettisena asiakasosallisuuden vahvistumisena.

”OSMO on herättänyt keskustelua aiheesta ja avannut silmiä tarkastelemaan osallisuutta kokonaisuutena eikä pelkästään osallisuutena omiin suunnitelmiin.”

1.2 Asiakasosallisuuden konkretisoituminen ammattilaisten työssä

Eri toimialoilla ja tehtävissä toimivien ammattilaisten työssä OSMO-hankkeen aikana asiakasosallisuus konkretisoitui eniten kokemusasiantuntijoiden kanssa tehdyn työn kautta. Kokemusasiantuntijoiden näkemykset asiakkaan näkökulmasta auttoivat ammattilaista ymmärtämään paremmin asiakkaiden tilannetta.

”Kokemusasiantuntijat osallistuivat erilaisiin tapahtumiin yhdessä muiden toimijoiden / ammattilaisten rinnalla samanarvoisina.”

”Uskoisin ,että korvani herkistyivät kuulemaan ja näkemään asiakasta paremmin. Myös asiakkaan sanaton viestintä. Ne pelot, katkeruudet, väärinymmärretyksi tuleminen jne aikaisemmissa hoitosuhteissa, miten ne vaikuttavat hänen käyttäytymiseen. TYP-työryhmän tapaamisissa koen, että meillä on alettu antaa aikaa asiakkuuden syntymiselle. Otetaan asiakas vastaan avoimella ”kädellä”, ei ladella heti vaatimuksia. Paljon hyvää ajateltavaa olen saanut ja itsepohtiskelun paikka ollut todella tarpeen.”

Ammattilaiset kokivat myös yleisen keskustelun lisääntymisen asiakasosallisuudesta kiinnostavan enemmän huomiota omiin työtapoihin, ajatteluun ja asenteisiin. Asiakas on ollut mukana jo monessa ennen hanketta. Joissakin TYKE-tiimeissä asiakkaat ovat tulleet hankkeen aikana mukaan useammin ja systemaattisemmin.

”Asiakkaan lähtökohdista hänen tarvitsemansa aika järjestyy ja hänen tärkeiksi kokemansa asiat otetaan esille hänen toimestaan.”

”Asiakas määrittelee itse tavoitteensa ja mietitään niihin keinot joiden avulla päästään niihin tai ainakin lähemmäs niitä.”

”Asiakkaan näkökulmaa tulee ajateltua enemmän ja kehittämistyössä osataan ottaa huomioon näitä asioita.”

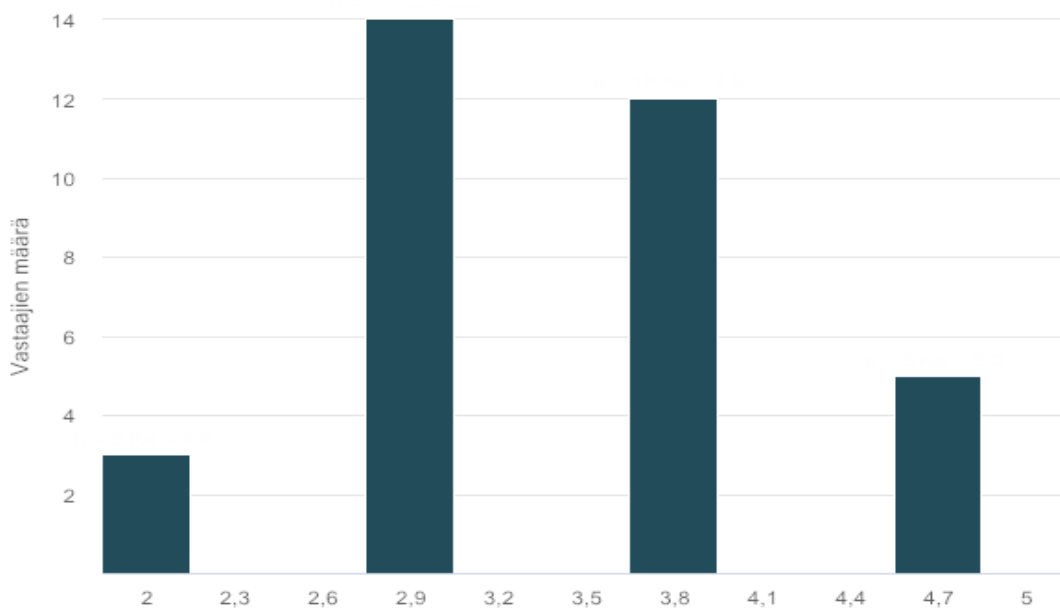
”Enemminkin muutos on tapahtunut vain puheentasolla. TYKE-tiimi oli minulle kokonaan uusi tapa lisätä asiakasosallisuutta ja saada asioihin kokonaiskuva. Nuorten kanssa työskennellessä nuori kokee edelleen osan asioista vain tapahtuvan ilman, että niihin voi vaikuttaa.”

”Asiakas oli mukana TYKE tiimeissä ja eri palveluiden kehittämisissä.”

2. SOSIAALINEN KUNTOUTUS

OSMO -hankkeessa on kehitetty sosiaalisen kuntoutuksen malli. Tavoitteena on, että maakunnassa on yhtenäinen sosiaalisen kuntoutuksen toimintamalli, joka vastaa asiakkaiden tarpeisiin. Sosiaalisen kuntoutuksen mallissa on lisäksi selkeytetty ja vahvistettu eri toimijoiden roolia palveluprosessissa. Sosiaalisen kuntoutuksen malli löytyy [tästä linkistä](#)

Vuoden 2018 väliraportissa yli puolet vastaajista tunsi sosiaalisen kuntoutuksen käsitteen melko hyvin tai hyvin ja pieni osa koki tuntemuksen olevan erinomaista. OSMO-hankkeen loppuarviointikyselyn (2020) perusteella sosiaalihuoltolain 17§ mukaisen sosiaalisen kuntoutuksen käsitteen tuntemus on lisääntynyt OSMO-hankkeen aikana. Loppuarviointikyselyssä kaikista vastaajista suuri osa (76 %) tunsi sosiaalisen kuntoutuksen käsitteen melko hyvin tai hyvin. Vastanneista 15 % koki tuntevensa käsitteen erinomaisesti ja vain 9 % melko huonosti (kuva4). Kysymykseen vastanneista sosiaalipalveluissa työskentelevistä ammattilaisista 84 % koki tuntevensa sosiaalisen kuntoutuksen käsitteen hyvin tai erinomaisesti sekä pieni osa melko hyvin.

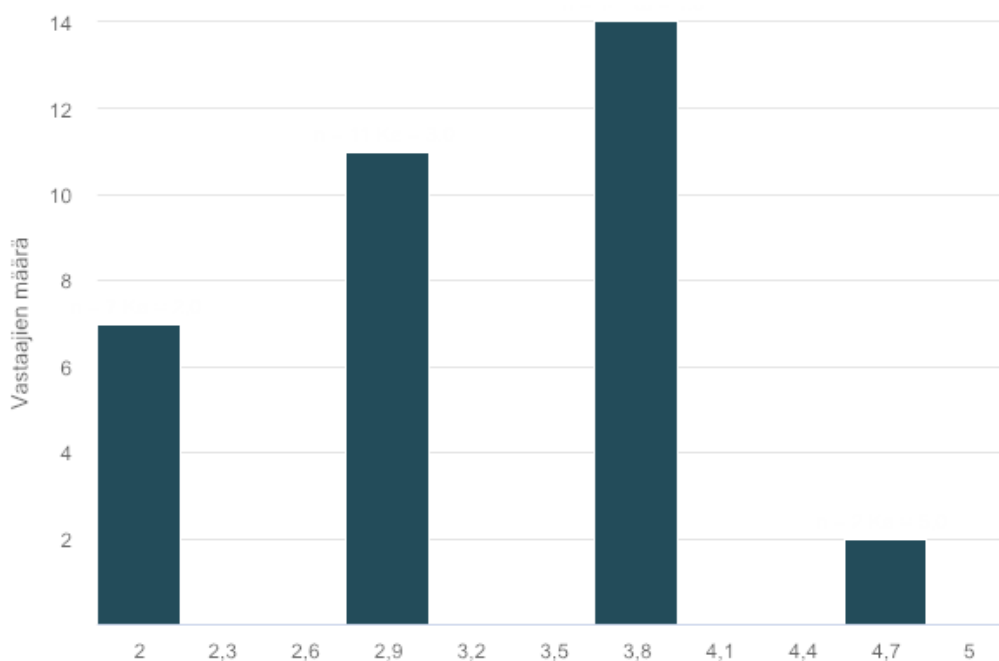

Kuva 4. Sosiaalisen kuntoutuksen käsitteen tunnettuus

Sosiaalisen kuntoutuksen palveluprosessin tunnettuus

Sosiaalisen kuntoutuksen maakunnallisesti yhteneväinen palveluprosessi rakennettiin OSMO-hankkeen aikana. Palveluprosessiin sisältyy palveluun ohjautuminen ja vireille tulo, palvelutarpeen arviointi, asiakassuunnitelma, toteutus ja palvelun päättäminen. Palveluprosessiin sisältyy arviointi ja seuranta sekä jatkosuunnitelma palvelun päättyessä.

OSMO-hankkeen loppuarviointi kyselyssä (2020) kartoitettiin sosiaalisen kuntoutuksen palveluprosessin tunnettavuutta. Kyselyyn vastanneista suuri osa (73 %) koki tuntevansa sosiaalisen kuntoutuksen palveluprosessin melko hyvin tai hyvin ja pieni osa (6 %) erinomaisesti. Osa (21 %) vastaajista koki tuntevansa sosiaalisen kuntoutuksen palveluprosessin melko huonosti. Tähän kysymykseen vastanneista sosiaalipalveluissa työskentelevistä ammattilaisista suurin osa (75 %) koki tuntevansa sosiaalisen kuntoutuksen palveluprosessin hyvin, osa (17 %) erinomaisesti sekä pieni osa (8%) melko hyvin.

Kuva 5. Sosiaalisen kuntoutuksen palveluprosessin tunnettuus (2020)

Asiakkaiden arvioitu hyöty sosiaalisesta kuntoutuksesta

Kyselyssä kartoitettiin kokevatko ammattilaiset asiakkaiden hyötyvän sosiaalisesta kuntoutuksesta. Suurin osa (87%) vastaajista oli sitä mieltä, että asiakas hyötyy melko hyvin tai hyvin sosiaalisesta kuntoutuksesta. Vastaajista hyvin pieni osa (4%) arvioi asiakkaan hyötyvän sosiaalisesta kuntoutuksesta erinomaisesti sekä pieni osa (9%) vastaajista arvioi asiakkaiden hyötyvän melko huonosti sosiaalisesta kuntoutuksesta. Tähän kysymykseen vastanneista sosiaalipalveluissa

työskentelevistä ammattilaisista kaikki (100%) vastasivat, että asiakas hyötyy sosiaalisesta kuntoutuksesta melko hyvin tai hyvin.

Vastauksista ilmeni, että osa Ky Kaksineuvoisen alueen ammattilaisista kokivat vaikeaksi tässä kysymyksessä arvioida mikä erityisesti on ollut OSMO-hankkeen myötävaikutusta, koska sosiaalinen kuntoutus on ollut alueella käytössä jo aiemmin.

Sosiaaliselle kuntoutukselle koetaan tarvetta, mutta resursseja sen toteuttamiseen on vähän eikä työllisyyslainsäädäntö (vrt. sosiaalietuudet osallistumisen aikana) tue osallistumista. Lisäresurssien saaminen sosiaaliseen kuntoutukseen olisi hyvä asia ja se heijastuu sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaisiin positiivisesti.

Sosiaalisen kuntoutuksen hyödyt monialaisessa työskentelyssä

Loppuarviointikyselyssä kartoitettiin ammattilaisten arvioita myös siitä, miten sosiaalisen kuntoutuksen hyödyt ovat näkyneet monialaisessa työskentelyssä OSMO-hankkeen aikana.

Suurin osa vastaajista (84%) koki, että sosiaalisen kuntoutuksen hyödyt ovat näkyneet monialaisessa työskentelyssä OSMO-hankkeen aikana melko hyvin tai hyvin. Vastaajista pieni osa (5%) koki sosiaalisen kuntoutuksen hyödyt näkyneen erinomaisesti ja pieni osa (11%) koki hyötyjen monialaisessa työskentelyssä näkyneen melko huonosti. Tähän kysymykseen vastanneista sosiaalipalveluissa työskentelevistä ammattilaisista kaikki (100%) vastasivat, että sosiaalisen kuntoutuksen hyödyt ovat näkyneet melko hyvin tai hyvin monialaisessa työskentelyssä OSMO-hankkeen aikana.

Sosiaalisen kuntoutuksen hyödyistä monialaisessa työskentelyssä OSMO-hankkeen aikana vastaajat kertoivat muun muassa asiakkaiden itseluottamuksen lisääntymisen, syrjäytymisen vähentymisen ja sitä kautta osallisuuden mahdollisuudet ovat lisääntyneet.

Kaikilla vastaajilla ei ollut kokemusta sosiaalisesta kuntoutuksesta OSMO-hankkeen ajalta tai matalankynnyksen sosiaalinen kuntoutus on alueella vasta alkamassa, joten arvio oli tältä osin vaikeaa.

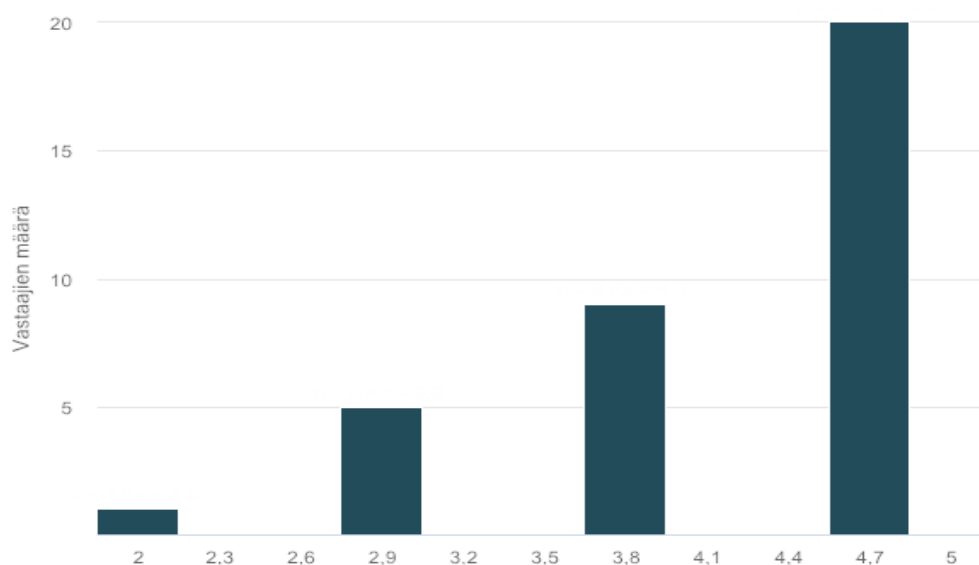
Menetelmällisen osaamisen tarve sosiaalisessa kuntoutuksessa

Kyselyn vastaajia pyydettiin pohtimaan millaista menetelmällistä osaamista tarvitsee sosiaaliseen kuntoutukseen liittyen. Tähän kysymykseen ei ollut vastannut kukaan.

3. TYÖ- JA TOIMINTAKYVYN ARVIOINTI

OSMO -hankkeessa on kehitetty monitoimijaista työ- ja toimintakyvyn arviointia. Tavoitteena on, että asiakkaiden työ- ja toimintakyky on arvioitu aikaisempaa kattavammin ja monipuolisimmilla menetelmillä. Lisätietoja hankkeen tuotoksista löytyy [tästä linkistä](#).

Yli puolet vastaajista tunnistaa työ- ja toimintakyvyn käsitteen hyvin tai erinomaisesti. Samoin vastaajat pitävät erittäin tärkeänä työ- ja toimintakyvyn selvittämistä osana palvelutarpeen arviointia / TYP – kartoitusjaksoa (kuva 6).

Kuva 6. Työ- ja toimintakyvyn selvittäminen osana palvelutarpeen arviointia / TYP –kartoitusjaksoa (2020)

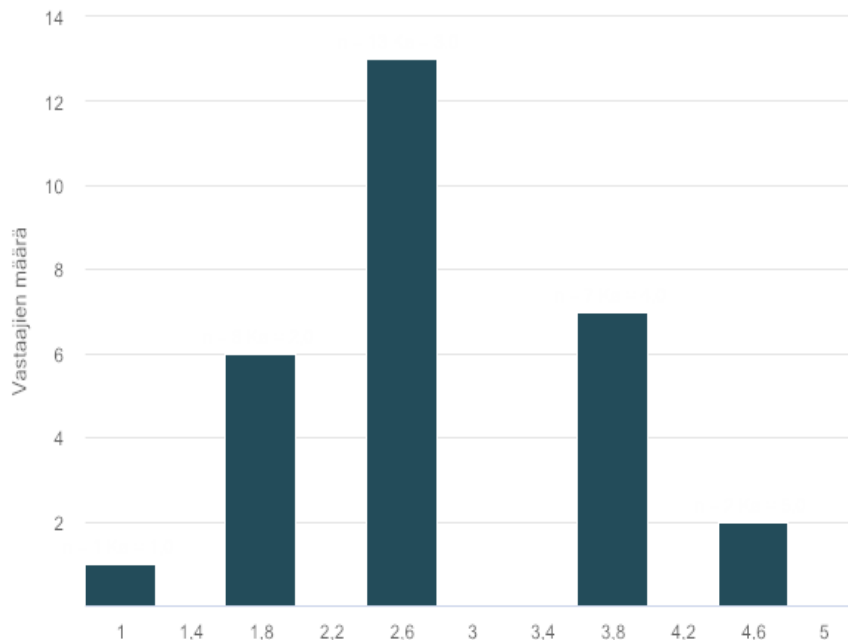
Kokemustoimijoille tehdyssä OSMO-hankkeen loppuarviointikyselyssä kaikki kysymykseen vastanneet pitivät toimintakyvyn arviointia osana palvelutarvetta tärkeänä asiakkaalle. Kokonaisvaltainen elämäntilanne otetaan huomioon asiakasta kuunnellen. Asiakas tulee nähdyksi ja kuulluksi ja sen kokemuksen seurauksena hänen yhteistyökyky ja halu työskentelyyn vahvistuu ja luottamus siihen että häntä halutaan auttaa.

”Kun otetaan riittävän yksilöllisesti huomioon kuntoutujan asiat niin lopputulos on ns. kantavalla pohjalla, eli asiakkaan oma motivaatio, halut, tarpeet tulee huomioitua.”

”Saa kokea ihmisenä olemista ihmisille. Mikäs sen eheyttävämpää kuin tulla kuulluksi ja nähdyksi juuri sellaisena kuin on.”

Ammattilaiset kokivat osaamisen lisääntyneen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin prosessista hankkeen aikana melko paljon (kuva 7). Vastaajat kaipaavat jatkossa selkeää sapluunaa ja työohjetta ja konkreettisia käytännön ohjeita menetelmistä sekä uusista sähköisistä palveluista prosessin apuna. Lisäksi sellainen tieto olisi tarpeen, jolla voidaan vahvistaa entisestään järjestösektorin mahdollisuuksia olla apuna ja tukena asiakkaalle. Työohje koetaan tarpeellisena.

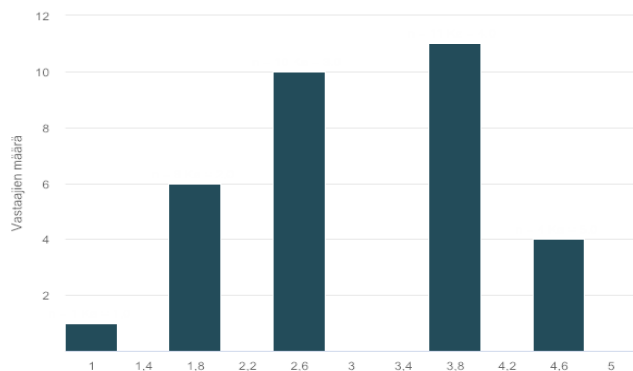
Kuva7. Osaamisen lisääntyminen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin prosessista OSMO -hankkeen aikana (2020)

Omalle alueelle kaivattiin yhtenäistä mallia työ- ja toimintakyvyn arvioinnista: mitä mittareita käytetään, minkälaista tietoa halutaan tuotettavan ja millä keinoilla. Oikeanlaisiin palveluihin ohjaamista, palveluiden kohdentamista sekä sitä mitä tehdä kun asiat eivät etene arvioinnista huolimatta olisi tärkeää vielä pohtia. Työpajojen rooli ja näkökulma asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn arvioinnissa tulisi huomioida.

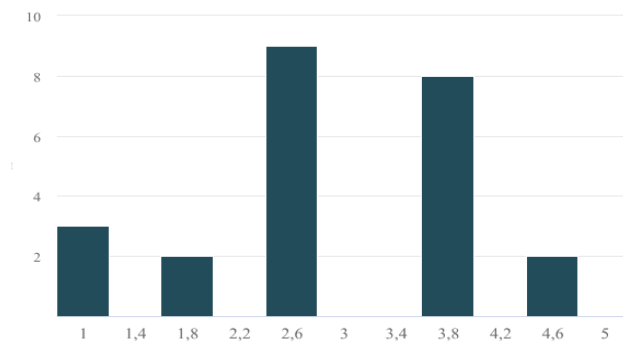
”Esimerkkejä siitä kuinka sitä on otettu mukaan käytännön työhön eri kunnissa ja varsinkin siitä, kuinka työtehtäviä on osattu räätälöidä asiakkaan työ- ja toimintakyvyn mukaisesti. Tähän pitäisi ehdottomasti saada resursseja lisää joten hyvien käytäntöjen kautta ehkä saataisiin viestiä asian tärkeydestä kun talousarvioita suunnitellaan.”

4. PALVELUTARPEEN TUNNISTAMINEN

OSMO-hankkeessa on kehitetty asiakaslähtöistä palvelutarpeen tunnistamista ja arviointia eri toimijoiden välillä. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36§-38§ mukaisen palvelutarpeen arvioinnin prosessin tuntemuksessa oli vastaajien kesken jonkun verran hajontaa. Vastaushajontaa oli kuitenkin vähemmän kuin vuonna 2018.

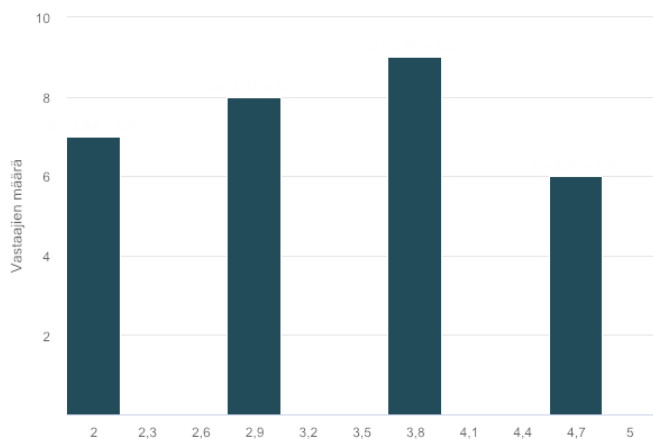
Kuva: 2020

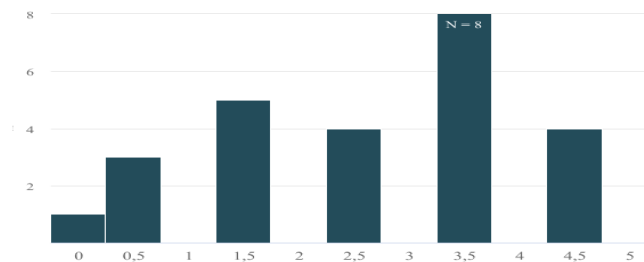
Kuva: 2018

Sosiaalihuoltolain mukaisesta palvelutarpeen arvioinnista kaivattiin erityisesti käytännön esimerkkejä ja tietoiskuja terveydenhuollon toimijoille sekä eri toimijoiden yhteistyökäytännöistä. Oli myös epävarmuutta siitä, mitä tietoa tai osaamista omassa työssään lopulta tarvitsee sosiaalihuoltolain mukaisesta palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi koettiin tarpeelliseksi saada tietoa rakenteellisesta kirjaamisesta ja Kantapalveluun sopivaa kirjauskäytäntöä.

Monialaisen yhteispalvelun (TYP) kartoitusjakson prosessin (laki työllistymistä edistävästä monialaisesti yhteispalvelusta 3§) tuntemuksessa oli myös hajontaa vastaajien kesken. **Vertaa 2018 –2020**

Kuva: 2020

Kuva: 2018

Vastaajat kaipasivat monialaisen yhteispalvelun TYP-kartoitusjaksoon liittyen tietoa toiminnan jatkuvuudesta ja mihin asiakkaat ohjautuu; *”mistä lähdetään, miten edetään, miten toimitaan”*.

Ammattilainen joka on mukana kartoitusjakson tapaamisessa, on paremmin kartalla asiakkaan tilanteesta, eikä asiakkaan tarvitse kertoa samoja asioita moneen kertaan eri työntekijöille.

5. MONIALAINEN YHTEISTYÖ

Vastaajia pyydettiin arvioimaan lisääntykö eri toimijoiden välinen yhteistyö OSMO -hankkeen aikana (asteikko 1= ei lainkaan, 5 = erinomaisesti). Keskiarvo vastauksissa 3,3.

Yhteistyö oli monen mielestä lisääntynyt, vaikka useilla vastaajilla yhteistyökäytännöt olivat jo entuudestaan hyvät. Yhteistyötä lisäävinä todettiin eri tapaamiset ja tilaisuudet, joiden ansiosta koettiin myöhemmän lähestymisen helpottuneen. Joihinkin tahoihin yhteistyö oli vahvistunut ja ko. toimijan työtä kohtaan ymmärrys lisääntynyt

”Kelan virkailijan tietämystä ja näkövinkkeliä on huomattavasti paremmin käytetty.”

”Edelleenkin ihmettelin kunnan sisällä koulutusten tiedon välittämistä sisäisesti. myös ehkä se että aikuissosiaalityötä tehdään myös muualla kuin perusturvassa, olisi mahtavaa jos enemmän otettaisiin mukaan aikuissosiaalityön koulutuksiin eikä meikö rajattaisi ulos. Tämä parantunut Osmo-hankkeen myötä.”

Yhteistyö ammattilaisten ja kokemustoimijoiden välillä

OSMO -hankkeessa tehtiin yhteistyötä kuntien sote- ja työllisyyspalveluiden kehittäjäasiakkaiden sekä Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin koulutettujen kokemusasiiantuntijoiden kanssa. Kehittäjäasiakkaiden ja kokemusasiiantuntijoiden yhteiseksi nimittäjäksi vakiintui kokemustoimija-käsite. Hankkeen omissa rakenteissa kokemustoimijat olivat mukana ohjausryhmässä ja alueellisissa kehittäjäryhmissä jäsenenä sekä eri koulutustilaisuuksissa puheenvuoron pitäjinä. Koulutetut kokemusasiiantuntijat olivat mukana alueellisesti pilotoiduissa asiakasryhmissä vertaisohjaajina ja yksilötyössä sosiaalisena tukena.

Monille yhteistyö kokemustoimijoiden kanssa oli jo entuudestaan tuttua, tällöin he toimivat yhdenvertaisesti osana palvelujen toteuttamista asiakkaalle. Yhteistyön arvioitiin kuitenkin tiivistyneen hankkeen aikana. Joillekin yhteistyö ilmentyi koulutuksissa ja työryhmissä kokemustoimijan jäsenyytenä.

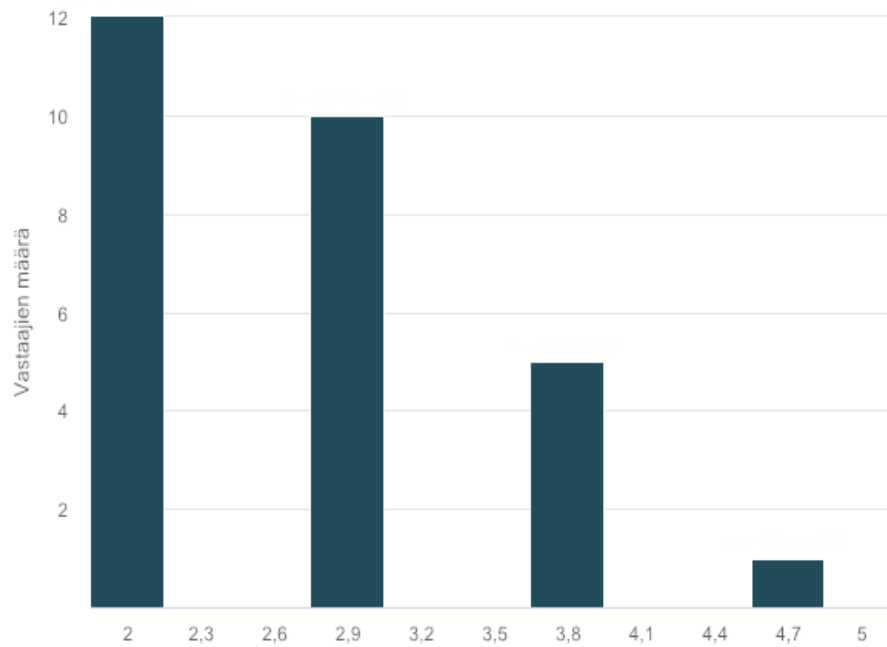
Osalle vastaajista oli vaikeaa tunnistaa missä yhteydessä tai millaisissa tilanteissa kokemustoimijan asiantuntijuutta voisi hyödyntää, eikä siksi pystynyt arvioimaan yhteistyötä. Joku vastaaja oli kokenut taloudelliset tekijät yhteistyön esteeksi tai ei kokenut lainkaan tarvetta kokemustoimijoiden kanssa työskentelyyn. Hankehenkilöstön tuella oli kuitenkin saatu ensikokemuksia, joista oli saatu hyviä kokemuksia.

”Mahdollisuus käyttää kokemusasiiantuntijoita on tiedossa, sopivia tilanteita ei ole vielä tullut.”

”Haluaisin käyttää kokemustoimijoita enemmän myös perustyössäni mutta hinta nousee esteeksi

”Kokemusasiantuntijan kanssa aloitimme yhteistyön OSMO-hankkeen avustamana/aloittamana.”

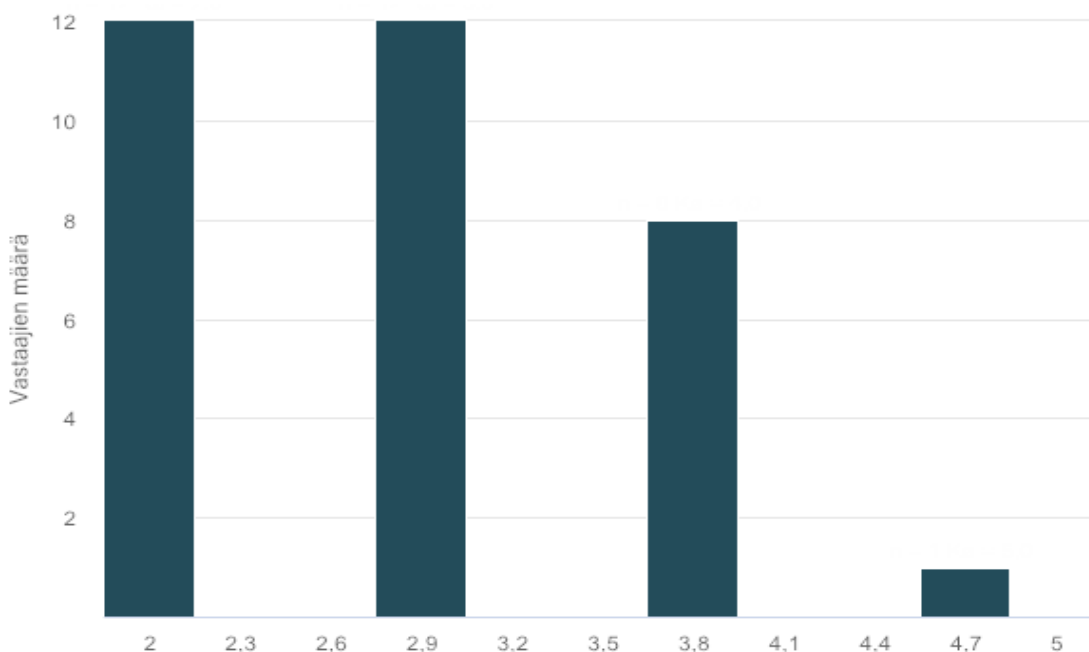
”Olen toki hankkeen aikana kohdannut enemmän kokemusasiantuntijoita ja saanut heidän toiminnastaan enemmän tietoa. Omassa työssä yhteistyö ei ole lisääntynyt.”

Kuva 8. Keskiarvo hieman alle 3 yhteistyön lisääntymistä hankkeen aikana kokemustoimijoiden kanssa

6. OSAAMINEN

OSMO-hankkeen tavoitteena oli vahvistaa ammattihenkilöstön osaamista ja tarjota työn tueksi erilaisia mittareita ja yhtenäisiä toimintamalleja. Pääsääntöisesti vastaajat kokivat, että oma osaaminen on riittävää, mutta jatkuva oppiminen ja ajankohtaisten tietojen ylläpitäminen on osa työtä. Vastaajat kokivat että oma osaaminen lisääntyi (Kuva 9) hankkeen aikana jonkin verran (keskiarvo 3). Samalla kun osaamista tuli lisää, nähtiin että myös haasteet ja puutteet tulivat näkyväksi.

Kuva 9. Ammattilaisten osaamisen lisääntyminen hankkeen aikana

Vastaajat kokivat että yhteistyö selkeytti ja tarkensi entisestään eri toimijoiden rooleja ja työtä. Hankkeen palaverissa tuli uusia ideoita ja poimintoja myös muilta alueilta. Uutena antoisana kokemuksena mainittiin mm. mikrolaboratoriotyöskentely TYP-virkailijoiden kesken

”Hankkeen järjestämät koulutukset olivat hyvin toteutettuja ja ajankohtaisia.”

”Tietotuntemus alueen eri palveluista lisääntyi, verkostoiduin EP:n alueella olevien ammattilaisten kanssa ja pääsin osallistumaan sparraukseen (ryhmänohjaajat) sekä hyviin koulutuksiin.”

”Koin osaamattomuutta ja termistö oli niin vierasta. Mielestäni olisi ollut tarpeen osallistua jokaiseen koulutuspäivään ym., mitä tarjottiin, jotta olisin todella tajunnut missä mennään, mutta se ei ollut mahdollista omien vahvistettujen koulutussuunnitelmien kanssa. Seurakunnassa työtehtävämme ovat niin laaja-alaisia ja teemme työtä erilaisissa tehtävissä erilaisten ihmisten kanssa. Mutta koin erittäin hyvänä osallistumiseni hankkeeseen - yhteistyö.”

Aihealueet, joista toivotaan tukea tai lisäkoulutus hankkeen jälkeen

Kyselyssä pyydettiin tarkentamaan tulevia koulutustarpeita. Koulutusta kaivataan neuropsykiatriisiin vaikeuksiin, työkyvyn kartoitukseen, ryhmäohjaustaitoihin sekä tukea haastavien asiakkaiden kohtaamiseen ja puheeksi ottamiseen. Myös tilastollista tukea siitä, mitä on tapahtunut alueellisesti ja valtakunnallisesti toivottiin. Lisää tietoa kaivattiin myös muiden toimijoiden kuten seurakuntien ja järjestötoimijoiden mahdollisuuksista suhteessa sosiaaliseen kuntoutukseen.